

Investigating the Level of Students' Awareness about AIDS: A Narrative Review

Nastaran Dezhgam¹, Hamed Taghiloo^{2*}

¹ Department of Operating Room, Faculty of Allied Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

² Department of Operating Room and Anesthesiology, School of Nursing and Midwifery, Zanzan University of Medical Sciences, Zanzan, Iran

Abstract

Introduction: AIDS, as one of the most dangerous infectious diseases in the world, is a major health problem and the most important challenge of the health system. Moreover, prevention is known as the most important way to deal with it. Prevention of AIDS requires gaining awareness about the disease, how it is transmitted, and ways to prevent it. The purpose of this review study is to investigate the level of students' awareness about AIDS.

Methods and Materials: This review article has been performed using awareness, students, AIDS, human immunodeficiency virus keywords and their English equivalents through PubMed, Scopus, Web of science, SID and Magiran databases, and Google Scholar search engine from the years of 2010 to 2023. 124 articles were extracted. Finally, 18 studies were included considering the inclusion and exclusion criteria.

Results: The findings indicate that the level of students' awareness of AIDS and HIV was different in different areas and different fields of study. In addition, students had misconceptions about the methods of transmission of this disease.

Discussion and Conclusion: According to the findings of the research and the different levels of students' awareness about AIDS, there are needs of interventions such as providing different training to this group, so that the students' awareness improves to an optimal level and this issue prevents the spread of this disease.

Keywords: Awareness, Students, AIDS, Human Immunodeficiency Virus

*(Corresponding Author) Hamed Taghiloo, Department of Operating Room and Anesthesiology, School of Nursing and Midwifery, Zanzan University of Medical Sciences, Zanzan, Iran.

Email: Taghiloo1372@zums.ac.ir

بررسی سطح آگاهی دانشجویان در خصوص بیماری ایدز: یک مرور روایتی

نسترن دژگام^۱، حامد تقی‌لو^{۲*}

^۱ گروه اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

^۲ گروه اتاق عمل و هوشبری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران

چکیده

مقدمه: ایدز به عنوان یکی از خطرناک‌ترین بیماری‌های واگیر در جهان یک مشکل بزرگ بهداشتی و مهم‌ترین چالش نظام سلامت بوده و پیشگیری مهم‌ترین راه مقابله با آن شناخته می‌شود. پیشگیری از ایدز نیازمند کسب آگاهی درمورد بیماری، نحوه انتقال و روش‌های جلوگیری از آن است. هدف از این مطالعه مروری بررسی سطح آگاهی دانشجویان در خصوص بیماری ایدز می‌باشد. مواد و روش‌ها: در این مطالعه از پایگاه‌های اطلاعاتی SID، Web of science، Scopus، PubMed و Magiran و موتور جستجوگر Google scholar جهت جستجوی کلمات کلیدی آگاهی، دانشجویان، ایدز، ویروس نقص ایمنی انسانی و معادل انگلیسی آن‌ها شامل Awareness، students، AIDS، HIV در فاصله زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ استفاده شد. تعداد ۱۲۴ مقاله استخراج گردید و در نهایت ۱۸ مطالعه با توجه به معیارهای ورود و خروج وارد مطالعه شد.

یافته‌ها: یافته‌ها بیانگر این مطلب است که سطح آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز و HIV در مناطق و رشته‌های تحصیلی مختلف متفاوت بود. هم‌چنین دانشجویان دارای تصورات نادرستی درمورد روش‌های انتقال این بیماری بودند. بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های حاصل از پژوهش‌ها و سطوح متفاوت آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز، نیاز به انجام اقدامات و مداخلاتی از جمله ارائه آموزش‌های مختلف به این گروه مطرح می‌گردد تا از این طریق آگاهی دانشجویان در سطح مطلوبی قرار گرفته و از گسترش این بیماری جلوگیری گردد. کلمات کلیدی: آگاهی، دانشجویان، ایدز، ویروس نقص ایمنی انسانی

مقدمه

بیماری ایدز نوعی سندروم نقص ایمنی اکتسابی (AIDS) است که طی آن بر اثر عفونت با ویروس نقص ایمنی انسانی (HIV) و اختلال در عملکرد سیستم ایمنی بدن، طیف گسترده‌ای از اختلالات از درگیری‌های ویروسی خفیف تا نقص شدید ایمنی همراه با عفونت‌های فرصت طلب تهدیدکننده حیات و بدخیمی‌های مرتبط با ایدز در انسان به وجود می‌آید (۱). طولانی بودن دوره کمون این بیماری و بدون علامت بودن فاز عفونت اولیه در آن، باعث می‌شود که فرد مبتلا در ظاهر سالم به نظر برسد در حالی که قابلیت انتقال این بیماری وجود دارد که این

مسئله اهمیت بسیار زیاد رعایت موارد احتیاطی نسبت به این بیماری را نشان می‌دهد (۲). با وجود پیشرفت‌های صورت گرفته در تشخیص و پیشگیری از بیماری ایدز، این بیماری همچنان چالش اصلی محسوب می‌شود (۳). زیرا نه تنها بر سلامت جسمی، بلکه بر شرایط روانی، اجتماعی و شغلی بیماران تأثیرگذار است و بار سنگینی بر بسیاری از خدمات بهداشتی و درمانی تحمیل نموده است (۴). پیش‌بینی می‌شود که تا سال ۲۰۳۰ بیماری ایدز یکی از پنج علت اصلی مرگ و میر در کشورهای با درآمد متوسط و کشورهای در حال پیشرفت خواهد بود (۵). براساس آخرین گزارش‌های

* (نویسنده مسئول) حامد تقی‌لو، گروه اتاق عمل و هوشبری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران.

آدرس الکترونیکی: Taghiloo1372@zums.ac.ir

در معرض خطر ایدز را جوانان و دانشجویان که بیشتر احتمال بروز رفتارهای پرخطر را دارند، تشکیل می‌دهند (۱۸)، اما این گروه به طور مطلوب از برنامه‌های پیشگیری از ایدز بهره‌مند نشده و آگاهی کافی نسبت به این بیماری ندارند (۱۹).

بررسی سطح آگاهی افراد و به ویژه گروه‌های در معرض خطر در خصوص بیماری ایدز، در تصمیم‌گیری در رابطه با نحوه برخورد با این بیماری و انجام اقدامات لازم اهمیت دارد که مطالعات متعدد گزارشات متفاوتی در زمینه سطح آگاهی دانشجویان ارائه داده‌اند (۲۰-۲۲). بنابراین نیاز به اقداماتی در جهت ارتقا سطح آگاهی این گروه‌های پرخطر مطرح می‌گردد. برخی از این اقدامات براساس مطالعات انجام شده شامل حمایت و پشتیبانی، برگزاری جلسات مشاوره و ارائه اطلاعات صحیح در مورد این بیماری می‌باشد که توسط افراد متخصص این حوزه به جوانان و گروه‌های پرخطر ارائه می‌گردد (۲۳). همچنین با استفاده از مداخلات آموزشی جامع و منظم در رابطه با ماهیت این بیماری، روش‌های انتقال آن و آموزش بهداشت جنسی می‌توان به ارتقاء سواد سلامت، بهبود آگاهی نسبت به این بیماری و جلوگیری از گسترش آن دست یافت (۲۴). به این ترتیب به دنبال افزایش آگاهی نگرش مثبت‌تری نسبت به ابعاد مختلف این بیماری ایجاد می‌شود و از این طریق رفتار فرد نیز بهبود می‌یابد (۲۵).

لذا با توجه به این که دانشجویان به طور قابل توجهی مستعد ابتلا به بیماری ایدز هستند و پیشگیری از ایدز نیازمند مداخلات خاصی است، نیاز به اقداماتی جهت افزایش سطح آگاهی آن‌ها وجود دارد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی سطح آگاهی دانشجویان در خصوص بیماری ایدز می‌باشد.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه مروری روایتی است. در این مطالعه با استفاده از جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، Web of science، Magiran و مقالات مورد نظر استخراج شدند. همچنین جستجوی تکمیلی توسط موتور جستجوگر Google scholar انجام شد. در این جستجو از کلمات کلیدی آگاهی، دانشجویان، ایدز، ویروس نقص ایمنی انسانی و معادل انگلیسی آن‌ها شامل Awareness، students، AIDS، HIV استفاده شد و مقالاتی که در فاصله زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ به چاپ رسیده

سازمان جهانی بهداشت ۹/۳۶ میلیون نفر در سراسر جهان به HIV مبتلا هستند (۶). همچنین از زمان شروع همه‌گیری این ویروس، ۷/۳۲ میلیون نفر در دنیا بر اثر ایدز فوت کرده‌اند و تخمین زده می‌شود که ۷/۱ میلیون نفر در سال ۲۰۱۹ به عفونت ایدز مبتلا شده‌اند (۷). در چین، تعداد موارد تازه تشخیص داده شده HIV در میان جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله از ۹۳۷۳ در سال ۲۰۱۰ به ۱۵۷۹۰ در سال ۲۰۱۹ افزایش یافته است (۸). همچنین در گرجستان تعداد موارد عفونت HIV تا دسامبر ۲۰۱۷ در مجموع ۶۷۱۱ مورد گزارش شده است (۹).

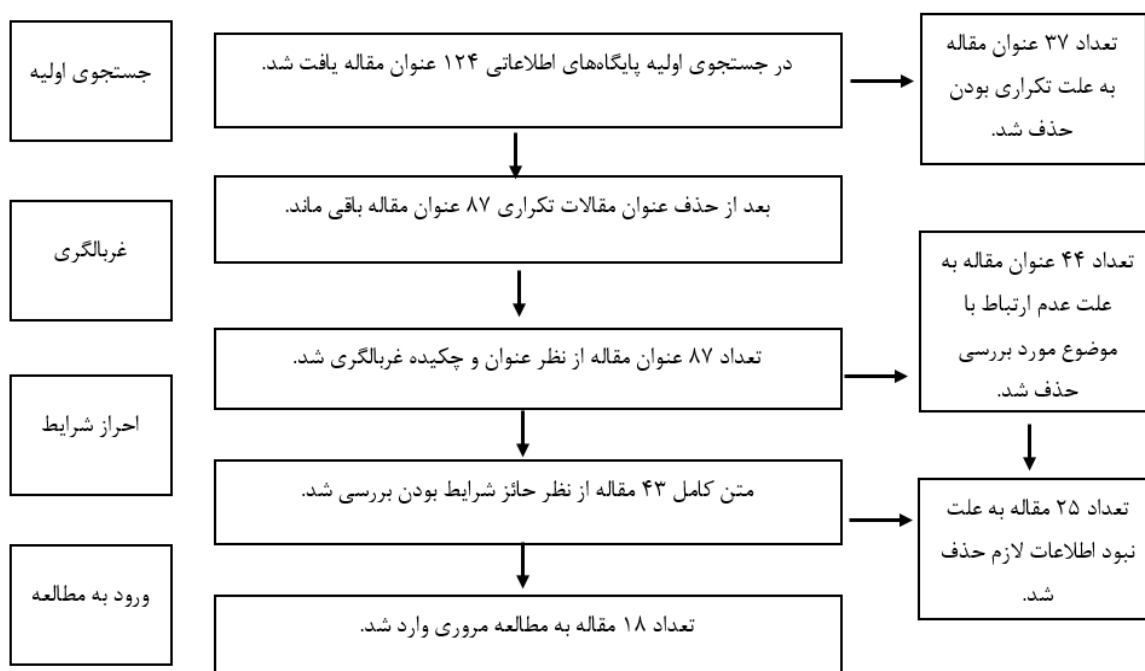
اگرچه شیوع این بیماری در ایران هنوز کمتر از میزان شیوع آن در جهان است، اما طبق گزارشات، جمعیت مبتلا به ایدز در ایران نسبت به سال ۲۰۰۰ سه برابر رشد داشته است که از ۲۴۰۰۰ مورد در سال ۲۰۰۰ به ۷۳۰۰۰ مورد در سال ۲۰۱۵ افزایش یافته است (۱۱،۱۰). همچنین در ایران در سال ۲۰۱۶، ۵۰۰۰ مورد جدید عفونت، ۴۰۰۰ مرگ و میر ناشی از ایدز و ۶۶۰۰۰ مورد ابتلا به این بیماری گزارش شده است (۱۲). در ایران، ۶۱ هزار نفر در سال ۲۰۱۸ مبتلا به HIV بودند، در حال حاضر ۴۴۰۰ نفر به این بیماری اضافه شدند و ۲۶۰۰ نفر بر اثر بیماری مرتبط با ایدز جان خود را از دست دادند (۱۳).

با وجود میزان بالای ابتلا به ایدز و مرگ و میر ناشی از آن، این بیماری درمان قطعی نداشته و برای پیشگیری از آن تاکنون واکسنی ساخته نشده است؛ بنابراین بهترین راه برای پیشگیری از ابتلا به این بیماری رعایت احتیاطات، اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی در مورد بیماری و نحوه انتقال آن به ویژه برای گروه‌های در معرض خطر می‌باشد (۱۴). یکی از این گروه‌های در معرض خطر دانشجویان می‌باشند که به میزان بسیار بیشتری مستعد ابتلا به HIV هستند، زیرا بیش از نیمی از عفونت‌های جدید در سراسر جهان در میان جوانان ظاهر می‌شود (۱۵).

علل و عوامل متعددی باعث می‌شوند که جوانان و دانشجویان در معرض خطر جدی نسبت به این بیماری قرار گیرند که از جمله آن‌ها می‌توان به روابط جنسی کنترل نشده از نظر بهداشتی، شیوع بالای اعتیاد، فقدان آموزش جنسی، ازدیاد سفرهای برون مرزی و مجاورت با کشورهای که در شمار مناطق پرخطر محسوب می‌شوند، فشار همسالان و عدم آموزش جنسی درباره ویروس ایدز در دانشگاه‌ها اشاره نمود (۱۶، ۱۷). با وجود این که اکثر افراد

دست آمده ابتدا از نظر مرتبط بودن عنوان و چکیده مورد ارزیابی قرار گرفتند و مطالعات مرتبط با معیارهای ورود برای بررسی بیشتر انتخاب شدند. سپس متن کامل مقالات استخراج شده مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت پس از مطالعه دقیق و استخراج اطلاعات مورد نیاز، تعداد ۱۸ مقاله شرایط ورود به پژوهش را داشت، که اطلاعات آن‌ها استخراج گردید و این اطلاعات در مطالعه حاضر مورد گزارش و بحث قرار گرفتند. (شکل ۱)

بودند، به تعداد ۱۲۴ مقاله استخراج گردید. براساس معیارهای خروج از مطالعه مقالاتی که به صورت گزارش موردی، مصاحبه، مقالات همایش‌ها و کنفرانس‌ها و تنها با چکیده مقاله ارائه شده بودند، مقالاتی که دسترسی به متن کامل آن‌ها وجود نداشت، مقالات غیرمرتبط، مقالات تکراری و مقالاتی که به زبانی غیر از زبان انگلیسی یا فارسی به نگارش درآمده بودند، حذف گردید. سایر مقالات معیار ورود به پژوهش را پیدا کردند. مطالعات به

شکل ۱- نمودار Prisma برای جستجوی مقالات

یافته‌ها

آگاهی دانشجویان در خصوص بیماری ایدز که معیارهای ورود به پژوهش حاضر را داشتند در جدول ۱ ارائه شده است.

محتوا و یافته‌های مهم‌ترین مطالعات مورد بررسی درمورد سطح

جدول ۱- خلاصه مقاله بررسی شده در حوزه سطح آگاهی دانشجویان در خصوص بیماری ایدز

ردیف	عنوان	کشور / جامعه هدف	سال پژوهش	نوع مطالعه	مواد و روش ها	یافته‌ها
۱	Knowledge and Attitude Towards Human Immunodeficiency Virus/Acquired Immune Deficiency Syndrome (HIV/AIDS) Among Students in a Private University in Kajang	مالزی (Kajang) / دانشجویان یک دانشگاه خصوصی در Kajang	۲۰۲۲	Original	برای جمع‌آوری داده‌ها از یک پرسشنامه استاندارد آنلاین با استفاده از گوگل فرم استفاده شد که شامل اطلاعات اجتماعی-دموگرافیک، آگاهی و دانش در مورد HIVST (خودآزمایی HIV) بود و با استفاده از مطالعات قبلی مرتبط تهیه شده بود.	<ul style="list-style-type: none"> اکثر دانشجویان مورد پژوهش از سطح آگاهی بالایی در مورد ایدز و HIV برخوردار بودند.
۲	Assessment of knowledge and acceptability of HIV self-testing among students of selected universities in southwest Nigeria: an online cross-sectional study	نیجریه / دانشجویان دانشگاه‌های منتخب در جنوب غربی نیجریه	۲۰۲۲	Original	برای جمع‌آوری داده‌ها از یک پرسشنامه استاندارد آنلاین با استفاده از گوگل فرم استفاده شد که شامل اطلاعات اجتماعی-دموگرافیک، آگاهی و دانش در مورد HIVST (خودآزمایی HIV) بود و با استفاده از مطالعات قبلی مرتبط تهیه شده بود.	<ul style="list-style-type: none"> میزان آگاهی و عملکرد نمونه‌های پژوهش در مورد بیماری ایدز وضعیت خوبی دارد. اکثر دانشجویان نگرش مثبتی در مورد این بیماری ندارند. آموزش مداوم تا حدود زیادی در افزایش آگاهی و تبدیل نگرش منفی به مثبت در مورد این بیماری مفید خواهد بود.
۳	Evaluation of Knowledge, Attitude and Practice of Dentistry Students of Anzali Campus Dental School about ways of Transmission and Prevention of AIDS in children in 2020	ایران (انزلی-استان گیلان) / دانشجویان سال چهارم تا سال آخر رشته دندانپزشکی	۲۰۲۰	Original	به وسیله پرسشنامه محقق ساخته دارای چهار بخش شامل مشخصات فردی و دموگرافیک، سوالات سنجش آگاهی، نگرش و عملکرد، میزان آگاهی دانشجویان، نوع نگرش آنان و همچنین عملکردشان در رابطه با ماهیت بیماری ایدز، راه‌های انتقال و روش‌های پیشگیری از این بیماری مورد سنجش قرار گرفت.	<ul style="list-style-type: none"> آگاهی دانشجویان در مورد HIV، ایدز و عامل ایجاد‌کننده آن رضایت‌بخش است. اکثر دانشجویان از روش‌های انتقال، آزمایش‌های تشخیصی و اقدامات پیشگیرانه آگاه بودند. تعداد کمی از دانشجویان باور اشتباهی داشتند که HIV قابل درمان است و با واکسن قابل پیشگیری است و روش‌های انتقال آن را نیش پشه، دست دادن، توالیت مشترک، ظروف و غذای دانستند.
۴	HIV/AIDS and Its Prevention: A Cross-sectional Study to Evaluate Knowledge, Awareness, and Attitude among Medical Students	دبی / کلیه دانشجویان سال پنجم پزشکی کالج پزشکی و علوم بهداشتی (CMHS) و دانشگاه ملی علم و فناوری (NUST)	۲۰۱۹	Original	گردآوری داده‌ها توسط پرسشنامه محقق ساخته انجام شده بود که شامل مواردی برای ارزیابی جنبه‌های مختلف دانش، آگاهی و نگرش شرکت‌کنندگان نسبت به پیشگیری از HIV و ایدز بود.	

<p>اکثر دانشجویان دانش و آگاهی کافی در مورد HIV و ایدز داشتند. ● برخی از دانشجویان تصورات نادرستی در مورد راههای انتقال عفونت HIV داشتند.</p>	<p>داده‌ها بسیار استفاده از یک پرسشنامه معتبر و استانداردشدهی آگاهی و دانش در مورد خطرات HIV و ایدز جمع‌آوری شد که شامل پیشینه دموگرافیک و دانش دانشجویان در مورد HIV/AIDS بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۸ چکسون / دانشجویان کارشناسی دانشگاه ایالتی چکسون</p>	<p>HIV/AIDS Knowledge of Undergraduate Students at a Historically Black College and University ۵</p>
<p>● دانشجویان آگاهی و دانش خوبی در مورد روش‌های انتقال و گسترش ایدز و HIV و خطر ابتلا به عفونت دارند، اما اغلب نسبت به اقدامات پیشگیرانه و آزمایش‌های تشخیصی توجهی ندارند.</p>	<p>جمع‌آوری داده‌ها توسط پرسشنامه آنلاین و در بستر گوگل انجام شد. این پرسشنامه شامل چهار بخش کلی: اطلاعات جمعیت‌شناختی، سوالات آگاهی در مورد ایدز و HIV، سوالات مربوط به رفتارهای جنسی، سوالات مربوط به دانش در مورد رابطه جنسی ایمن بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۸ تفلیس / دانشجویان دانشگاه دولتی ایوان جاواخیشویلی تفلیس</p>	<p>Students' Awareness, Knowledge, and Behavior Regarding HIV/AIDS ۶</p>
<p>● اکثر دانشجویان از آگاهی متوسطی نسبت به بیماری ایدز برخوردار بودند. ● بین وضعیت تاهل با آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز ارتباط معنی‌داری وجود داشت.</p>	<p>جمع‌آوری داده‌ها توسط پرسشنامه محقق‌ساخته انجام گرفت که از سه بخش: متغیرهای جمعیت‌شناختی، سوالات مربوط به سنجش آگاهی دانشجویان و سوالات نگرش تشکیل شده بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۸ ایران (مرند) / دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرند</p>	<p>Investigation Perception of Marand University Students' In relation to the AIDS ۷</p>
<p>● همه دانشجویان از ایدز و HIV آگاهی داشتند. ● اکثر آن‌ها از مسیر انتقال و پیشگیری از بیماری آگاه بودند اما تصورات غلط زیادی در مورد مسیر انتقال وجود داشت.</p>	<p>برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه خودرأزدهی استفاده شد که دارای سه بخش: اطلاعات دموگرافیک، دانش در مورد علت، انتقال و پیشگیری، نگرش و درک در مورد HIV/AIDS بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۸ هند / دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه پونا</p>	<p>Knowledge, attitude and perception regarding HIV/AIDS among postgraduate students of university of Pune ۸</p>
<p>● میانگین آگاهی دانشجویان در مورد راه‌های مختلف HIV و انتقال جنسی آن در سطح متوسط بود.</p>	<p>ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق‌ساخته شامل بررسی متغیرهای جمعیت‌شناختی، سوالاتی در مورد "آگاهی دانشجویان در مورد راه‌های انتقال ویروس HIV" و نیز "دانش دانشجویان از خطر انتقال بیماری HIV از طرق مختلف تماس جنسی" بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۸ ایران (تهران) / دانشجویان پسر دانشگاه‌های آزاد و دولتی شهر تهران</p>	<p>Knowledge on HIV and sexual transmission of HIV among male college students ۹</p>
<p>● آگاهی خوبی در مورد راه‌های انتقال HIV و روش‌های پیشگیری وجود داشت اما برخی باورهای غلط همچنان در میان دانشجویان غالب بودند.</p>	<p>به صورت آنلاین و با پرسشنامه‌ای که از هفت بخش شامل اطلاعات دموگرافیک، ادراک خطر، اقدامات حفاظتی، گرایش به الکل، رفتارهای سلامت‌جویانه، مسائل حساس فرهنگی و روش‌های انتشار اطلاعات تشکیل شده بود، اطلاعات جمع‌آوری شد.</p>	<p>Original ۲۰۱۷ میشیگان / دانشجویان سال اول دانشگاه اوکلند</p>	<p>Awareness, knowledge, and behavior regarding HIV/AIDS among freshman students at Oakland University ۱۰</p>

<p>● در میان نمونه‌های پژوهش، میزان آگاهی در مورد بیماری ایدز در بین دانشجویان پزشکی بیشتر بود.</p> <p>● آگاهی دانشجویان زن بیشتر از دانشجویان مرد بود.</p>	<p>جمع‌آوری اطلاعات توسط پرسشنامه‌ای که شامل سوالات بسته برای ارزیابی دانش، نگرش، عملکرد و آگاهی (KAPA) در مورد HIV/AIDS بود، صورت گرفت.</p>	<p>Original ۲۰۱۶</p>	<p>پاکستان / دانشجویان دانشگاه‌های منتخب اسلام آباد و راولپنڈی</p>	<p>Knowledge, Attitude, Practices and Awareness Regarding HIV/AIDS among University Students of Islamabad and Rawalpindi, Pakistan ۱۱</p>
<p>● دانشجویان از سطوح تقریباً بالایی از آگاهی و نگرش در رابطه با HIV و ایدز برخوردار بودند اما این میزان از آگاهی کافی نبوده و به برنامه‌های آموزشی در این زمینه نیاز است.</p>	<p>جهت جمع‌آوری داده‌ها از فرم مشخصات دموگرافیک و نسخه فارسی پرسشنامه بین‌المللی HIV/AIDS (IAQ-P) استفاده شده بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۶</p>	<p>ایران (قم) دانشجویان دانشگاه‌های غیرپزشکی (دانشگاه‌های دولتی، آزاد و غیر انتفاعی) قم</p>	<p>Evaluation of Knowledge and attitude of non-medical students about AIDS ۱۲</p>
<p>● اکثر دانشجویان نگرش منفی و سطح دانش و آگاهی خوبی نسبت به ایدز و HIV نشان دادند.</p>	<p>جهت جمع‌آوری داده‌ها از یک پرسشنامه محقق‌ساخته که شامل ۵۰ سوال برای بررسی دانش دانشجویان در مقوله‌های مختلف بیماری ایدز و ۱۷ سوال جهت بررسی نگرش آنها نسبت به بیماری بود، استفاده شده بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۶</p>	<p>چین / دانشجویان سال آخر دندانپزشکی</p>	<p>Chinese dental students' knowledge and attitudes toward HIV/AIDS ۱۳</p>
<p>● آگاهی در مورد بیماری ایدز و نگرش دانشجویان نسبت به افراد مبتلا به ایدز در سطح مطلوبی قرار دارد.</p> <p>● دانشجویان پرستاری و مامایی آگاهی و نگرش بالاتری نسبت به دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی دارند.</p>	<p>برای جمع‌آوری داده‌ها ابتدا اطلاعات دموگرافیک مانند سن، جنس، مقطع تحصیلی ثبت گردید و سپس از پرسشنامه بین‌المللی ایدز (International English Version Questionnaire AIDS) که متشکل از ۱۸ سوال در مورد ایدز است و برای ارزیابی چهار بعد مختلف آگاهی و نگرش در مورد ایدز تدوین شده است، استفاده شد.</p>	<p>Original ۲۰۱۵</p>	<p>ایران (همدان) / دانشجویان دانشکده‌های پزشکی، پرستاری و مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان</p>	<p>Knowledge and attitudes toward AIDS among students of Hamadan university of medical sciences, 2015: Comparison between medicine, nursing and paramedical Faculty ۱۴</p>
<p>● میزان آگاهی دانشجویان در مورد بیماری ایدز مناسب می‌باشد.</p> <p>● دانشجویان در مورد رفتارهای پیشگیری از ایدز آگاهی کمی داشتند.</p> <p>● درصد قابل توجهی از دانشجویان دارای رفتارهای پرخطر در زمینه بیماری ایدز بودند.</p>	<p>برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته استفاده گردید. قسمت اول پرسشنامه حاوی مشخصات دموگرافیک، قسمت دوم سوالات پرسشنامه مربوط به آگاهی نسبت به راه‌های انتقال، افراد در معرض خطر بیماری و راه‌های پیشگیری از این بیماری و قسمت سوم حاوی سوالات عوامل و رفتارهای خطر ساز (سابقه تزریق خون، ابتلا به بیماری آمیزشی، مصرف سیگار و مشروبات الکلی و مواد مخدر و رابطه جنسی پرخطر) بود.</p>	<p>Original ۲۰۱۳</p>	<p>ایران (تهران) / دانشجویان جدید ورود (مقطع کارشناسی پیوسته و دکتری پیوسته) رشته‌های غیرپزشکی دانشگاه تهران</p>	<p>Knowledge and high risk behaviors of newly entered students to Tehran University toward HIV/AIDS ۱۵</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته که شامل سوالات مرتبط با مشخصات دموگرافیک، آگاهی، نگرش و عملکرد در مورد ایدز بود، استفاده از راهای گسترش این بیماری وجود داشت. 	Original	۲۰۱۳	ایران (دزفول) / کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه علوم پزشکی دزفول	A Survey of Knowledge, Attitude and Practice of Students about AIDS at Dezful University of Medical Sciences in 2011	۱۶
<ul style="list-style-type: none"> ● آگاهی دانشجویان در مورد بیماری ایدز در سطح پایینی قرار داشت. ● استفاده از پمفلت آموزشی در مورد بیماری ایدز باعث ارتقای آگاهی دانشجویان گردید. 	Original	۲۰۱۲	ایران (زابل) / دانشجویان مقاطع کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد غیرعلوم پزشکی دانشگاه زابل	Effect of Educational Pamphlet on Knowledge and Attitude of Non-Medical Students about AIDS in University of Zabol in 2008	۱۷
<ul style="list-style-type: none"> ● اکثر دانشجویان از میزان آگاهی خوب و نگرش مثبتی نسبت به بیماری ایدز برخوردار نبودند. ● اکثر دانشجویان اطلاعات خود را در مورد این بیماری از رسانه ملی (رادیو و تلویزیون) کسب کرده بودند. 	Original	۲۰۱۲	ایران (ساوه) / دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه	Knowledge and Attitude of Students of the Azad University of Savah about AIDS	۱۸

بحث و نتیجه‌گیری

براساس مطالعاتی که انجام شد، میزان آگاهی دانشجویان در گروه‌های مختلف در خصوص بیماری ایدز متفاوت بود و برخی میزان آگاهی بالا و برخی دیگر آگاهی کمتری درمورد این بیماری داشتند، همچنین باورها و تصورات نادرستی درمورد روش‌های انتقال این بیماری در میان دانشجویان مشاهده شد. به طوری که نتایج یک مطالعه مقطعی انجام شده در سال ۲۰۲۲ بر روی ۲۷۰ نفر از دانشجویان یک دانشگاه خصوصی در مالزی نشان داد اکثر دانشجویان مورد پژوهش از سطح آگاهی بالایی درمورد ایدز و HIV برخوردار بودند. اما برخی از آن‌ها سطح آگاهی پایینی در این مورد نشان دادند (۲۳). همچنین نتایج مطالعه‌ای که در سال ۲۰۲۲ بر روی دانشجویان دانشگاه‌های منتخب در جنوب غربی نیجریه انجام شد نشان داد سطح آگاهی این دانشجویان نسبت به خودآزمایی HIV در حد متوسطی قرار داشت که نیاز به ارتقاء آگاهی آن‌ها از طریق برنامه‌های آموزش وجود دارد (۲۴). از طرفی نتایج مطالعه انجام شده در سال ۲۰۲۰ نشان داد آگاهی و نگرش دانشجویان نسبت به ایدز در سطح قابل قبولی نبود و با وجود حساسیت دانشجویان نسبت به رفتارهای پرخطر، این جمعیت از سطح مناسبی از برنامه‌های پیشگیری از ایدز برخوردار نبودند (۱۵). به منظور پیشگیری از ایدز اقدامات متعددی را می‌توان اتخاذ نمود که یکی از موثرترین آن‌ها، آموزش به روش‌های مختلف و با استفاده از ابزارهای آموزشی گوناگون می‌باشد (۲۶).

یکی از متداول‌ترین ابزارهای آموزشی از نوع رسانه چاپی در آموزش بهداشت، پمفلت می‌باشد که برای آموزش برخی موضوعات حساس مانند ایدز و آموزش‌های جنسی ابزار مناسبی است. در طراحی چنین پمفلت‌هایی می‌توان کلیاتی درباره بیماری ایدز، عامل ایجادکننده آن، راه‌های انتقال بیماری، عوارض آن و راه‌های پیشگیری و کنترل ذکر نمود. در این راستا نتایج مطالعه‌ای نشان داد اجرای برنامه آموزش بهداشت از طریق پمفلت آموزشی موجب ارتقاء آگاهی و ایجاد نگرش مثبت در مورد بیماری ایدز در دانشجویان غیرعلوم پزشکی گردید. منظور از نگرش مثبت آن است که بیماری ایدز خاص افراد بی بند و بار نیست، بلکه ممکن است به واسطه سهل‌انگاری‌های رفتاری انتقال یابد و رعایت رفتارهای بهداشتی و پایبندی به اصول اخلاقی مانع از

درگیر شدن به این بیماری می‌شود (۲۲).

نتایج مطالعه‌ای بر روی دانشجویان جدیدالورود به دانشگاه نشان داد که آگاهی و دانش خوبی درمورد راه‌های انتقال HIV و روش‌های پیشگیری از آن وجود داشت، اما باورهای غلط درمورد این بیماری در میان دانشجویان مشاهده شد (۲۷). بنابراین نیاز به توسعه برنامه‌های آموزشی با مداخلات خاص برای افزایش آگاهی درمورد اقدامات پیشگیرانه، روشن کردن باورهای غلط و ترویج سبک زندگی و رفتارهای جنسی سالم به منظور جلوگیری از عفونت‌های جدید HIV در بین دانشجویان جوان مطرح می‌گردد.

در میان دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته‌های تحصیلی و دانشگاه‌های مختلف، دانشجویان علوم پزشکی از اقبال پرخطر جامعه هستند که در معرض مستقیم بیماران مبتلا به ایدز و خون آلوده قرار دارند و با توجه به اینکه بیماری ایدز یک بیماری جبران‌ناپذیر می‌باشد، باید توجه خاصی در جهت بهبود و افزایش آگاهی و عملکرد این گروه در معرض خطر، صورت گیرد؛ زیرا ابتلای ناخواسته و براساس عدم آگاهی یا کمبود آگاهی می‌تواند خود فرد، خانواده فرد، سیستم بهداشتی، مرکز علمی دانشگاهی را در معرض خطری غیر قابل جبران قرار دهد (۲۸).

نتایج مطالعه‌ای بر روی دانشجویان در تغلیس نشان داد دانشجویان آگاهی و دانش خوبی درمورد روش‌های انتقال و گسترش ایدز و HIV و خطر ابتلا به عفونت دارند، اما اغلب نسبت به اقدامات پیشگیرانه و آزمایش‌های تشخیصی مربوطه توجهی ندارند (۹). پایین بودن سطح آگاهی در میان دانشجویان می‌تواند عواملی از جمله انگ اجتماعی، تبعیض‌ها و کلیشه‌ها را افزایش دهد و منجر به بروز رفتارهای پرخطر و نامناسب گردد. مطالعات نشان داده‌اند با ارائه و انتشار اطلاعات مرتبط با پیشگیری و اقدامات تشخیصی ایدز و HIV از طریق اینترنت، تلویزیون یا دوره‌های آموزشی دانشگاهی می‌توان آگاهی عمومی را در این زمینه افزایش داد.

مطالعه دیگری نشان داد از رسانه‌های اجتماعی و الکترونیکی می‌توان به عنوان منابع اصلی در جهت کسب و ارتقاء دانش و آگاهی درمورد ایدز استفاده نمود. این رسانه‌ها و برنامه‌های آموزشی باید بیشتر بر از بین بردن تابوها و باورهای نادرست درمورد انتقال و پاتوژن ایدز و HIV تمرکز کنند. با در نظر

اطلاعات مرتبط با بیماری ایدز از جمله روش‌های انتقال آن در واحد درسی جمعیت و تنظیم خانواده در دانشگاه‌ها از دیگر اقداماتی است که می‌توان در جهت ارتقاء آگاهی دانشجویان اتخاذ نمود و لازم است این آموزش‌ها با فرهنگ و هنجارهای جامعه متناسب باشد تا از این طریق علاوه بر افزایش آگاهی، تغییر نگرش افراد و در نتیجه جلوگیری از بیماری حاصل گردد (۲۱)، همچنین به دلیل وجود باورها و تصورات نادرست نسبت به روش‌های انتقال بیماری ایدز در بین گروه‌های مختلف و به ویژه در میان دانشجویان، ارائه آموزش‌های مداوم جهت اصلاح و بهبود این تصورات غلط ضروری است (۳۱). از طرف دیگر گسترش دانش و اطلاعات در مورد جنبه‌های مختلف بیماری ایدز در میان کارکنان مراقبت‌های بهداشتی و دانشجویان کمک بسیاری به گسترش آگاهی در بین مردم و همچنین تغییر نگرش آن‌ها نسبت به بیماران مبتلا به HIV و ایدز می‌نماید (۲۰).

گرفتن همه این اقدامات، می‌توان زنجیره انتقال HIV را تا حدی کنترل نموده و کاهش داد (۲۹).

براساس نتایج حاصل از مطالعات در رابطه با میزان آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز، سطح آگاهی دانشجویان در گروه‌های مختلف متفاوت بود و جهت پیشگیری از این بیماری نیاز به اقدامات و برنامه‌هایی به منظور ارتقاء سطح آگاهی آن‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

از جمله این برنامه‌ها و اقدامات، آموزش رفتارهای محافظتی در برابر بیماری‌های آمیزشی و ایدز، تبیین راه‌های انتقال ویروس ایدز و چگونگی پیشگیری از آن برای دانشجویان در رشته‌ها و مقاطع تحصیلی مختلف و همچنین در بدو ورود به دانشگاه می‌باشد (۳۰). همچنین ارائه برنامه‌های آموزشی مناسب از طریق رسانه‌های جمعی (رادیو و تلویزیون)، ارائه واحدهای درسی یا سمینارهای مرتبط با این بیماری در دانشگاه‌ها، و گنجاندن

References

1. Alshouibi E, Alaqil F. HIV-related discrimination among senior dental students in Jeddah. *Journal of International Society of Preventive & Community Dentistry*. 2019;9(3):219.
2. Daneshvar SH, Mohammadzade R. Evaluation of Knowledge, Attitude and Practice of Dentistry Students of Anzali Campus Dental School about ways of Transmission and Prevention of AIDS in children in 2020. 2020.
3. Alwafi HA, Meer AM, Shabkha A, Mehdawi FS, El-Haddad H, Bahabri N, et al. Knowledge and attitudes toward HIV/AIDS among the general population of Jeddah, Saudi Arabia. *Journal of Infection and Public Health*. 2018;11(1):80-4.
4. Moshrefi A, Hosseini S, Amani R, Razavimehr S, Aghajanihah M, Mahmoodi P. Investigation of aids epidemiology in Mazandaran province during 1986-2014. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 2016;15(6):575-82.
5. Tajaddini E, Sepehranazar F, Soleymani E. Comparison of looming maladaptive style, negative problem-orientation, emotion regulation, and rejection sensitivity in the patients with AIDS and healthy people. *RPH*. 2018;12(2):53-67.
6. Zakher B, Blazina I, Chou R. Association between knowledge of HIV-positive status or use of antiretroviral therapy and high-risk transmission behaviors: systematic review. *AIDS care*. 2014;26(4):514-21.
7. Khosravani Poor H, Mir mohammad khani M, Najafi L, Davar Panah MA. The Mediating Role of Demographic Variables in the Relationship Between High-Risk Behaviors and HIV/AIDS in the Referrals to Behavioral Disease Counseling Centers of Shiraz University of Medical Sciences in 2020: A Descriptive Study. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 2022;21(8):835-52.
8. Zhao H, Liu H, Wang L, Yang X, Wang S, Han M, et al. Epidemiological characteristics of newly-reported HIV cases among youth aged 15– 24 years—China, 2010– 2019. *China CDC Weekly*. 2020;2(48):913.
9. Verulava T, Kachkachishvili I, Abulashvili S, Chkhaidze M, Khuroshvili M, Kiknadze L, Jorbenadze R. Students' awareness, knowledge, and behavior regarding HIV/AIDS. *Gazi Medical Journal*. 2018;29(3):215-8.
10. Zarei E, Khabiri R, Tajvar M, Nosratnejad S. Knowledge of and attitudes toward HIV/AIDS among Iranian women. *Epidemiology and health*. 2018;40.
11. Dadipoor S, Shahsavari S, Ghaffari M, Rakhshanderou S, Safari-Moradabadi A. Iranian school students' awareness of and attitude towards HIV/AIDS: a systematic review. *International Journal of Adolescence and Youth*. 2020;25(1):240-50.
12. Madeleine LR, Chan MF, Thayala N. A systematic review of the knowledge, attitudes and practice of trained nurses towards patients with HIV/AIDS. *JBI Evidence Synthesis*. 2011;9(51):2105-65.
13. Li R, Dong W, He W, Liu Y. Chinese dental students' knowledge and attitudes toward HIV/AIDS. *Journal of Dental Sciences*. 2016;11(1):72-8.
14. Alizadeh Siuki H, Zareban E, Rakhshani F, Hamaeian Razavi N. The effects of education on knowledge attitudes and behavior of students of high schools in Zahedan, 2011. *Tolooebehdasht*. 2013;12(2):113-23.

15. Dadipoor S, Ghaffari M, Safari-Moradabadi A. University students and AIDS: a systematic review of knowledge, attitudes towards AIDS in Iran. *International Journal of Adolescence and Youth*. 2020;25(1):861-71.
16. shariat e, mohammad nejad e, akbari kaji m. Knowledge and Attitude of Students of the Azad University of Saveh about AIDS. *Journal of Research Development in Nursing and Midwifery*. 2012;8(2):43-9.
17. Thakuri DS, Thapa CB. Knowledge, attitude and perception regarding HIV/AIDS among postgraduate students of university of Pune. *International Journal of Community Medicine and Public Health*. 2018;5(5):1750.
18. Alipour Z, Eskandari N, Mokhah S. Evaluation of knowledge and attitude of non-medical students about AIDS. *Journal of Holistic Nursing And Midwifery*. 2016;26(1):10-20.
19. Peyghambar-Dust R, Fadayi Z, Sodayi H. Investigation Perception of Marand University Students' In relation to the AIDS. *nursing development in health*. 2018;9(1):5-13.
20. Sannathimmappa MB, Nambiar V. HIV/AIDS and its Prevention: a cross-sectional study to evaluate knowledge, Awareness, and attitude among medical students. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*. 2019;8(8):110-6.
21. Khalajabadi-Farahani F, Akhondi MM, Abbasi M. Knowledge on HIV and sexual transmission of HIV among male college students. *Payesh (Health Monitor)*. 2018;17(6):687-702.
22. BASTAMI F, ZAREBAN E, BEIRANVAND A, VAHEDI S. Effect of educational pamphlet on knowledge and attitude of non-medical students about aids in university of Zabol in 2008. 2012.
23. Mei Chi MK, Paramasivam T, Jabbar MA. Knowledge and Attitude Towards Human Immunodeficiency Virus/Acquired Immune Deficiency Syndrome (HIV/AIDS) Among Students in a Private University in Kajang. *Malaysian Journal of Medicine & Health Sciences*. 2022;18.
24. Babatunde AO, Agboola P, Babatunde Y, Ilesanmi EB, Ayodele H, Ezechi OC. Assessment of knowledge and acceptability of HIV self-testing among students of selected universities in southwest Nigeria: an online cross-sectional study. *The Pan African Medical Journal*. 2022;43.
25. Yazdi-Ravandi S, Taslimi Z, Shamsaei F, Ghaleiha A, Salemi Shakoori S, Nikkhah A. Knowledge and attitudes toward AIDS among students of Hamadan university of medical sciences, 2015: Comparison between medicine, nursing and paramedical Faculty. *Pajouhan Scientific Journal*. 2015;14(1):22-9.
26. EZATI N. DETERMINATION AND COMPARISON OF DIFFERENT EDUCATION METHODS ABOUT AIDS ON THE KNOWLEDGE AND ATTITUDE OF STUDENTS. 2011.
27. Mackman S, Hussein I. Awareness, knowledge, and behavior regarding HIV/AIDS among freshman students at Oakland University. *EuroMediter Biomed J*. 2017;12(16):73-6.
28. Maghami M, Aghababaeian H, Saadati M, Daiham B, Moghaddam AS, Mashalchi H. A Survey of Knowledge, Attitude and Practice of Students about AIDS at Dezful University of Medical Sciences in 2011. *Sadra Medical Sciences Journal*. 2013;1(1 Jan).
29. Rehan M, Waheed U, Sarwar M, Arshad M, Satti HS, Zaheer HA. Knowledge, attitude, practices and awareness regarding HIV/AIDS among university students of Islamabad and Rawalpindi, Pakistan. *Annals of PIMS ISSN*. 2016;1815:2287.
30. Rahmati Najarkolaie F, Khobdel M, Ghasemi M, Farmanbar R, Jafari MR, KamliKhah T. Knowledge and high risk behaviors of newly entered students to Tehran University toward HIV/AIDS. *Journal of Holistic Nursing And Midwifery*. 2013;23(2):35-44.
31. Andrew PO, Bhuiyan A, Mawson A, Buxbaum SG, Sung JH, Shahbazi M. HIV/AIDS knowledge of undergraduate students at a Historically Black College and University. *Diseases*. 2018;6(4):98.